

ЖЕКЕ АҚПАРАТ

МҰҚАШЕВА МАНАРА АЛДЕШҚЫЗЫ

📍 Қазақстан Республикасы, Қарағанды қаласы, Университетская көшесі, 28, 3 корпус, Академик Е. А. Бөкетов атындағы ҚарУ

✉ manara07@mail.ru

| Туған күні: 12/04/1960

ЖҰМЫС ОРНЫ, ЛАУАЗЫМЫ

Академик Е. А. Бөкетов атындағы ҚарУ, физиология кафедрасының қауымастырылған профессоры

ҒЫЛЫМИ ДӘРЕЖЕСІ, ҒЫЛЫМИ АТАҒЫ (АКАДЕМИЯЛЫҚ АТАҒЫ)

Биология ғылымдарының докторы

ЖҰМЫС ТӘЖІРИБЕСІ

Орны және күні

- 1984-1991 ж.ж. - СПТУ-26 (физика оқытушысы).
- 1991-2001 ж.ж. - ҚР ДСМ Еңбек гигиенасы және кәсіптік аурулар ұлттық орталығының экологиялық биохимия және биофизика зертханасында кіші ғылыми қызметкер.
- 2001-2004 ж.ж.- ҚР ДСМ ТК және ҒТ ҰО экологиялық биохимия және биофизика зертханасында ғылыми қызметкер.
- 2004-2007 ж.ж. - ҚР ДСМ ТК және ҒТ ҰО экологиялық медицина зертханасының аға ғылыми қызметкері.
- 2008-2021 ж.ж. - физиология кафедрасының профессоры.
- 2021 жылдан бастап қазіргі уақытқа дейін физиология кафедрасының қауымастырылған профессоры

БІЛІМ ЖӘНЕ ТАҒЫЛЫМДАМАЛАР

Білім

- 1997-1984 ж.ж. - Қарағанды Мемлекеттік Университеті, мамандығы-физик
- 2002-2005 ж.ж. - Қазақстан фармацевтикалық институты, мамандығы-фармацевт
- 1996 жылы биология ғылымдарының кандидаты ғылыми дәрежесі берілді: «Микроэлементтік талдау бойынша ағзаға түсетін экологиялық жүктеменің гигиеналық сипаттамасы (табиғи және эксперименттік зерттеулерде)».
- 2007 жылы биология ғылымдарының докторы ғылыми дәрежесі берілді: «Ірі өнеркәсіптік кешеннің әсер етуі жағдайында халықтың қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін медициналық-биологиялық мониторингтің гигиеналық негіздері».

Тағылымдамалар, ғылыми іссапарлар

-

БІЛІКТІЛІКТІ АРТТЫРУ ТУРАЛЫ МӘЛІМЕТ

- «Technology commercialization» семинарына қатысқанын растайтын сертификат (7-8 қараша, 2012ж.)
- «Қашықтықтан оқыту технологиясы бойынша оқыту әдістемесі» бағдарламасы

- бойынша біліктілікті арттыру курсына растайтын сертификат (30 наурыз, 2012 жыл);
- «Экологиялық-тәуелді ауруларды белгілеуге байланысты ғылыми зерттеулерді жоспарлау және орындау кезінде дәлелді медицинаның халықаралық талаптары» шеберлік сыныбына қатысқанын растайтын сертификат (9-13 желтоқсан, 2014 жыл);
  - «Кәсіпкерлік білім» семинарына қатысқанын растайтын сертификат (14-29 Сәуір, 2015 жыл);
  - «Molecular genetic basis of carcinogenesis» семинарына қатысқанын растайтын сертификат (28-30 қыркүйек, 2015 жыл);
  - «Биологиялық зерттеулердің заманауи аспектілері (ботаника, зоология, физиология және биотехнология)» курстан өткені туралы сертификат (Е.А.Бөкетов атындағы ҚарМУ; 27 ақпаннан 04 наурыз дейін 2017 жыл, Қарағанды қ. Қазақстан)

ЖЕКЕ ҚАСИЕТТЕРІ

Тілдерді білуі

Ана тілі

Орыс тілі

Тіл атауы	ТҮСІНУ		СӨЙЛЕУ		ХАТ
	Тыңдау	Оқу	Ауызша сөйлеу	Жазу	
Қазақ тілі	A1	A2	A1	A2	A2
Тілдік сертификаттың болуы: «жоқ»					

Компьютерлік дағдылар

Жетілдірілген пайдаланушы: Microsoft Office (Word, Excel, Power Point). Операциялық жүйелерді білу: Windows.

Басқа да дағдылар (хобби)

Оқу, саяхат,

ҚОСЫМША АҚПАРАТ

1. Мукашева М.А., Нурлыбаева К.А., Мукашева Г.Ж., Тыкежанова Г.М. Анализ эпидемиологической ситуации по биогельминтозам в карагандинской области. - Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. – Москва. – 2016. - №9 (часть 2). - С.257-260.
2. Голиков Р. А., Кислицына В.В., Суржиков Д. В., Мукашева М.А. Оценка влияния загрязнения атмосферного воздуха выбросами предприятия теплоэнергетики на здоровье населения Новокузнецка. - Медицина труда и промышленная экология. – 2019. -№6. – С.67 - 69.
- 3.Zhanbol Sabirov, Zulkiya Namazbaeva, Sharbanu Battakova, Mnanara Mukasheva Chemical Mutagenesis and Cytogenetic Chromosomal Abnormalities in a Population Living in the Aral Sea region. - Open Access Maced J Med Sci. – 2020. Oct 07; 8(E):544-550
- 4.Олексюк З.,Тыкежанова Г.М.,Конкабаева А.А., Нугуманова Ш.М., Мукашева М.А. Autonomic Dysfunction in Preschool Children with Neurotic Disorder. -Journal of Intellectual Disability - Diagnosis and Treatment. - September 2020. - 8 (2):142-147
5. Сабиров Ж.Б., Намазбаева З.И., Мукашева М.А.Оценка показателей периферической крови у населения, проживающего вблизи Семипалатинского полигона. -Медицина труда и промышленная экология. – 2019г.– 59 (9). – С.738-739.

Негізгі жарияланымдар

Жарияланған ғылыми және оқу-әдістемелік еңбектерінің саны - 180-нен астам, оның ішінде:

- ҚР патенті №19608.2003\11. 94. - Экологиялық жүктемені анықтау әдісі;
- ҚР патенті № 37747.2002\15.04. - Химиялық табиғаттың техногендік факторларының әсерінен болатын ауруларды диагностикалау әдісі;
- Европалық патент № 030520\31.08.18. – Мастопатияны емдеу әдісі;
- 16 әдістемелік ұсынымдар мен нұсқаулар;
- Scopus базасындағы журналдарда – 9;
- Clarivate Analytics базасындағы журналдарда – 10;
- ҚР БҒМ БҒСБК ұсынған басылымдарда – 20;
- ЖАК тізбесіндегі журналдарды алғанда, РФДИ базасында орналасқан басылымдарда – 70;
- монография (бірлескен авторлықта)– 10;
- ҚР ӘМ Зияткерлік меншік комитеті авторлық құқыққа 8 куәлік берілді.

Scopus базасы бойынша Хириш индексі – 1.

Clarivate Analytics базасы бойынша Хириш индексі – 2.

РФДИ базасы бойынша Хириш индексі – 7.

Google Scholar базасы бойынша Хириш индексі – 6.

Ғылыми жобаларды іске асыруға қатысу

1. «Қоршаған орта объектілерінде металдар мен мұнай өнімдерінің мониторингі технологиясын және санитариялық-қорғау іс – шараларын әзірлеу» (Тапсырыс беруші - ҚР ДСМ; №0102РК00244 ГР; 2000-2002 жж.; лауазым - кіші ғылыми қызметкер);
2. «Кәсіби патологияның пайда болу қаупін кейіннен болжай отырып, созылмалы интоксикацияның ерте нысандарын анықтаудың биохимиялық мониторингі» (Тапсырыс беруші - ҚР ДСМ; №0103 ГР 00362; 2003-2005 жж.; лауазым - ғылыми қызметкер);
3. «Полиметалл шаңының зақымдаушы әсеріне азот пен бастапқы жасушалық буынның ролін зерттеу» (Тапсырыс беруші – ҚР ДСМ; №0103РК00354 ГР; 2005-2007 жж.; лауазым – аға ғылыми қызметкер);
4. «Сынап ластануының әсеріне ұшыраған аумақтардағы медициналық зерттеу» халықаралық бағдарламасы австриялық "Posch & Partners" компаниясымен және даниялық "COWI" компаниясымен бірлесіп, «Нұра-Есіл өзендері бассейндерінің қоршаған ортасын оңалту және басқару» жобасы бойынша, ҚР ИСМ КІК 21.08.03 ж. №328 ЖДЖ.
5. «Қоршаған ортаның биологиялық факторларының халық денсаулығына әсер ету қаупін бағалаудың әдістемелік қағидағтарын әзірлеу»(Тапсырыс беруші-ҚР ДСМ; 00245 ҚР№0106 ГР; 2004 – 2006жж.; лауазым - аға ғылыми қызметкер);

Кәсіби ғылыми ұйымдарға мүшелік

- РФА корреспондент-мүшесі;
- Еуропалық Жаратылыстану Академиясының корреспондент-мүшесі;
- «Ғылымдағы старт» журналының редакциялық кеңесінің мүшесі (Мәскеу);
- «Хабаршы ЧелМУ» журналдың биология бөлімінің редакциялық кеңесінің мүшесі; (Челябинск қ.)

Марапаттар мен атақтар

«Еңбек сіңірген ғылым және білім қайраткері» (Мәскеу).
Диплом: «Отандық ғылымның алтын қоры» (Мәскеу);
Бүкілресейлік көрме лауреаты (Мәскеу);
«Ресейдің Алтын кафедрасы» дипломы (Мәскеу);
«European quality» дипломы (Мәскеу);
Халықаралық білім салонының «ЭКСПОЦЕНТР» ОАК «Жаратылыстану Академиясы»
баспа үйінің дипломы (Мәскеу);
Н. И. Вавилов атындағы медальмен марапатталған (Мәскеу, РЖА);
БҒСБК грамотасымен марапатталған (2019ж.)

Оқылатын курстар

1. Ғылыми және ғылыми- техникалық қызмет нәтижелерін коммерциализациялау
2. Қоршаған ортаны қорғаудың биотехнологиялық әдістері
3. Экологиядағы инноватика
4. Физиологиядан үлкен практикум
5. Адам экологиясы

Кәсіби және ғылыми мүдделер саласы

- Санитарлық-гигиеналық, медициналық-биологиялық мониторинг.
- Нақты экологиялық жүктеме (шаң және химиялық) кезінде ағзаның резистенттілігін қалыптастыру механизмдері);
- Қоршаған ортаның шаң және химиялық факторларының созылмалы әсерін зерттеу негізінде экологиялық мониторингтің әдістемелік тәсілдері мен биологиялық өлшемдерін әзірлеу.
- Биоорталардағы (шаш, зәр, қан), қоршаған орта нысандарындағы және тәжірибие жағдайларындағы металдарды анықтау

ҒЫЛЫМИ ДЕРЕКТЕР ҚОРЫНЫҢ ИДЕНТИФИКАТОРЛАРЫ

Researcher ID: V-1467-2018
ORCID ID: 0000-0003-1204-5444
РҒДИ: -
Author ID Scopus: 7801549946